

kladního listu byla změněna, vstoupila tedy do nákladní smlouvy odchýlně, než do které vstoupiti odmítla, a než byla mezi odesílatelem a stanicí přijímací skutečně ujednána. Nebyla při tom povinna zkoumati, stala-li se změna nákladního listu právem a podle předpisu dopravního řádu, naopak mohla spoléhati na to, že se opírá o dodatečný příkaz odesílatelův. Změněný nákladní list nebyl již původním nákladním listem ve smyslu Šu 100 žel. dopr. ř., nýbrž novým nákladním listem, a československé železnice ručí již jen podle tohoto nového nákladního listu. Neručí-li však dle Šu 100 (2) žel. dopr. ř. za splnění nákladní smlouvy podle původního nákladního listu solidárně s předcházejícími dráhami, nemůže býti na ně ani dle Šu 100 (3) žel. dopr. ř. žalována. Z doslovu a souvislosti tohoto odstavce s odstavci předcházejícími plyne, že pasivní legitimace dráhy k žalobě jest podmíněna jich hmotněprávním ručením dle odstavce druhého. Solidarita ručení by měla za následek, že by strany mohly žalovati kteroukoliv z dráh solidárně z nákladní smlouvy zavázaných. Třetí odstavec citovaného předpisu stanoví v tom směru výjimku, že nelze žalovati kteroukoliv dráhu, nýbrž jenom buď dráhu odesílací neb přijímací, neb dráhu, na jejíž trati škoda nastala. Rozšíření pasivní legitimace také na dráhy, které za závazky z uplatňovaného nákladního listu neručí, nelze z něho vyčísti. Poněvadž československý erár ručí za splnění nákladní smlouvy pouze podle změněného nákladního listu, žaloba se však opírá o nákladní list původní, jest žaloba proti němu pochybená.

Čís. 3876.

Byl-li se žalobou o plnění spojen návrh na zjištění předurčujícího právního poměru, nelze jeho přípustnost posuzovati podle Šu 228 c. ř. s., nýbrž podle Šu 236 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 20. května 1924, Rv I 323/24.)

Žalobce domáhal se na dědici, jemuž byla již odevzdána pozůstalost Josefy V-ové: 1. zjištění, že prohlášení žalobce ze dne 22. června 1916 a projednání pozůstalosti po Josefě V-ové, dne 10. června 1916 zemřelé ze zákona, pak odevzdání pozůstalosti žalovanému v základě dohody ze dne 22. června 1916 jsou bez právního účinku vůči žalobci a neplatné a odevzdací listina okresního soudu ze dne 17. října 1916 že jest proti žalobci bez právního účinku, 2. by uznáno bylo právem, že žalobci přísluší v základě poslední vůle Josefy V-ové ze dne 17. března 1903 polovice pozůstalostního jmění po Josefě V-ové a že jest žalovaný povinen vydati žalobci polovici pozůstalosti po Josefě V-ové. Žalobu opíral žalobce o závěť zůstavitelky, nalezenou po projednání pozůstalosti, v níž byl ustanoven dědicem žalobce i žalovaný, každý ku polovině pozůstalosti. Procesní soud první stolice žalobě ad 1. vyhověl, žalobu ad 2. zamítl. Odvolací soud zamítl žalobu ad 1, vyhověl jí však ad 2. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, k dovolání žalobcovu pak obnovil ve výroku ad 2 rozsudek prvního soudu a uvedl v tomto směru v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného a zamítl I. odstavec žalobního žádání, máje za to, že jde o žalobu určovací dle Šu 228 c. ř. s., jejíž základní podmínkou jest, aby měl žalobce právní zájem, aby určitý právní poměr nebo určité právo bylo zjištěno dříve, než lze žalovati o plnění, žalobci prý však takový právní zájem na určení, kterého se vedle plnění domáhá, nelze přiznati. Dle žalobní prosby domáhá se žalobce netoliko zjištění, že jeho prohlášení ze dne 22. června 1916 a projednání pozůstalosti po jeho matce a odevzdání pozůstalosti žalovanému na základě dohody ze dne 22. června 1916 jsou vůči němu, žalobci, bez právního účinku a neplatná, jakož i dalšího zjištění, že žalobci přísluší podle poslední vůle jeho zemřelé matky Josefy V-ové ze dne 17. března 1903 polovice pozůstalostního jmění po ní, nýbrž domáhá se také výroku, že jest žalovaný povinen, vydati mu (žalobci) polovici tohoto pozůstalostního jmění. Z této žalobní prosby jest patrno, že nejde tu o žalobu určovací dle Šu 228 c. ř. s., nýbrž o plnění, která jest arci spojena s návrhem na určení předurčujícího právního poměru, na který zakládá žalobce svou další prosbu a na němž závisí nárok na plnění. Takový samostatně neuplatňovaný nárok určovací dlužno posuzovati podle Šu 236 c. ř. s. a nikoli podle Šu 228 c. ř. s., neboť nezáleží na tom, zda učinil ho žalobce, předbíhaje spornému jednání. Není proto pro něj třeba podmínek určovací žaloby, totiž zvláštního právního zájmu na rychlém zjištění, stačí, že právní poměr, jehož určení se navrhuje, jest sporný a má pro uplatněný nárok na plnění povahu předurčující.

Čís. 3877.

Výrok o započtením namítaných vzájemných pohledávkách jest pojeti do rozsudečného výroku, třebaže nebyly uznány po právu.

(Rozh. ze dne 20. května 1924, Rv I 351/24.)

Proti žalobě o 10.000 Kč namítli žalovaní navzájem několik pohledávek v celkové výši 17.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal dle žaloby a ohledně vzájemných pohledávek uvedl v důvodech, že jich neuznává po právu, ve výroku rozsudečném se však o nich nezminil. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Přisvědčiti jest názoru dovolatelů, že rozhodnutí o vzájemných pohledávkách, namítaných k započtení, mělo býti poято do rozsudečného nálezu a nikoli jen do rozhodovacích důvodů. Toť plyne jak z doslovu §§ 393, 411 a 417, odstavec druhý c. ř. s., tak z úvahy, že se jen za tohoto předpokladu rozhodnutí o nich může státi podle Šu 411, odstavec